

SOUDOBÉ SPORY O MULTIKULTURALISMUS A POLITIKU IDENTIT

Jakub Hladík

HIRT, T. – JAKOUBEK, M. (eds.). *Soudobé spory o multikulturalismus a politiku identit*. Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2005.
ISBN 80-86898-22-9.

Slůvko „multikulturalismus“ je skloňováno z mnohých úst. Každý z autorů vychází z jiných premis, někteří se snaží být originální a některým se to dokonce daří. K těm, kteří se do tohoto obtížného a mnohdy těžko uchopitelného tématu pustili a dílo se jim zdařilo, patří autoři publikace *Soudobé spory o multikulturalismus a politiku identit*. Autoři příspěvků a zároveň editoři Tomáš Hirt a Marek Jakoubek přizvali ještě dalších šest autorů a společně se zamýšlejí nad otázkami multikulturalismu. T. Hirt v předmluvě říká: „Cílem sborníku je diskutovat konceptuální východiska multikulturalismu.“

Osm esejů, osm různých pohledů a uchopení multikulturalismu. Jako první je vhodně řazen příspěvek T. Hirta *Svět podle multikulturalismu*. Uvádí nás do problematiky a snaží se poukázat na různá konceptuální hlediska multikulturalismu. Hirt zde čerpá z řady autorů a někdy s nimi polemizuje (např. s Baršou). Ke konceptu multikulturalismu přistupuje s nadhledem, jako by se nechtěl nechat vtáhnout do střetu mezi jednoznačnými zastánci multikulturalismu a jeho zásadními odpůrci. Poukazuje na často nevhodné používání termínů, které v souvislosti s tímto tématem nejsou naplněny obsahem, a vyznívají tak zcela prázdně a bezobsažně.

I. T. Budil v esaji „*Mexiformita*“ a *soudobá kritika multikulturalismu* nás seznamuje s úskalími amerického multikulturalismu s ohledem na růst hispánské populace převážně na jihu a západě USA. Příspěvek Z. R. Nešpora *Pluralita náboženství a multireligiozita v moderních společnostech* se věnuje vymezení funkcí náboženství v moderních společnostech, desekularizaci veřejné sféry a blíže sleduje také problematiku vztahu náboženského pluralismu a koncepce multikulturalismu. Složitostí určení a stanovením kolektivní identity, otázkami etnicity a jejím uchopením se zabývá P. Lozoviuk ve svém článku *Etnická indifferenze a její reflexe v etnologii*. Velice zajímavý je příspěvek M. Jakoubka *Multikulturalismus vs. kultura (na příkladu tzv. Romů a „jejich“ kultury)*. Autor

zde podrobuje kritické analýze některá díla zabývající se romskou problematikou a upozorňuje na zavádějící a mnohdy nesprávně užívanou terminologii v těchto publikacích. Zda lze eliminovat politickou tematizaci dějin a zda lze dějepisectví a jeho „kulturu oboru“ změnit v zájmu multikulturalismu, na tyto otázky se snaží najít odpověď J. Horský v článku nazvaném *Změníme „kulturu“ dějepisectví ve prospěch multikulturalismu?* Názvy dvou posledních příspěvků, *Migrace a formy soužití v cílových prostorech* (Z. Uher) a *Konstruktivistická východiska současného multikulturalismu* (J. Fulka), zcela napovídají, jaká témata rozvíjejí. Pomyslný kruh multikulturalismu se tímto uzavírá a kniha tak působí kompaktním dojmem.

Zatímco v zahraničí jsou teorie a koncepce multikulturalismu hojně rozpracovávány, český čtenář je ochuzen o dostatek takové literatury. Proto je zajímavé sledovat, jakým způsobem se autoři této publikace vypořádali s výzvou nahlédnout do „tajů“ multikulturalismu. Zařazují se tímto do nepočetné řady českých autorů, kteří svými myšlenkami přispívají k objasnění této problematiky.

Jakub Hladík
Ústav pedagogických věd
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
email: hladik@uni.utb.cz